Naturskyddsföreningen
Södertälje – Nykvarn

2026-09-29

Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067
10422 Stockholm
stockholm@lansstyrelsen.se

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen
Box 69
13107 Nacka
mmd.nacka.avdelning4@dom.se

ÖVERKLAGANDE

Miljöprövningsdelegationens beslut den 26 augusti 2026 (Dnr 57405-2025)

Till: Länsstyrelsen i Stockholms län för vidarebefordran till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt

Klagande: Naturskyddsföreningen Södertälje–Nykvarn, org.nr 802402-3650, c/o Lars Ljungdahl, Solhemsgatan 9, 15241 Södertälje

Motpart: Sortera Materials AB

Överklagat beslut: Miljöprövningsdelegationens beslut den 26 augusti 2026, dnr 57405-2025, avseende ändringstillstånd för Sortera Materials AB:s verksamhet inom Norrkärr 2:16 m.fl. i Nykvarns kommun.

1. Yrkanden

Naturskyddsföreningen i Södertälje–Nykvarn yrkar att Mark- och miljödomstolen

1. i första hand upphäver Miljöprövningsdelegationens beslut den 26 augusti 2026 och avslår Sortera Materials AB:s ansökan om ändringstillstånd,
2. i andra hand upphäver beslutet och återförvisar ärendet till Miljöprövningsdelegationen för fortsatt handläggning och förnyad prövning på ett tillräckligt, aktuellt och fullständigt beslutsunderlag.

Föreningen anser särskilt att den sökta ändringen inte har visats kunna tillåtas med den säkerhet som krävs enligt 2 kap. miljöbalken. De kvarstående osäkerheterna kring vattenhantering, reningsfunktion och skydd mot spridning av föroreningar är särskilt betydelsefulla mot bakgrund av den tiofaldiga ökningen av mängden samtidigt lagrat farligt avfall.

Naturskyddsför i Södertälje-Nykvarn, c/o Lars Ljungdahl, Solhemsg. 9, 15241 Södertälje sodertalje-nykvarn@naturskyddsforeningen.se

2. Sammanfattning

Det överklagade beslutet innebär att den högsta samtidigt lagrade mängden farligt avfall ökar från 500 ton till 5 000 ton, dvs. en tiofaldig ökning.
Miljöprövningsdelegationen har bedömt att ändringen kan tillåtas eftersom det farliga avfallet ska hanteras på invallade, hårdgjorda och nederbördsskyddade ytor och därför inte bedöms påverka verksamhetens vattenfrågor.
Föreningen ifrågasätter inte betydelsen av dessa skyddsåtgärder.
Överklagandet grundas i stället på att det vid tidpunkten för beslutet inte fanns ett tillräckligt robust underlag för slutsatsen att ändringen saknar relevant betydelse för verksamhetens vattenrelaterade risker.

Vid tiden för beslutet:

- pågående vattenprövning enligt U1 och U2 hade ännu inte gett ett slutligt klarläggande av reningsanläggningens funktion och verksamhetens vattenhantering,
- återkommande överskridanden av provisoriska begränsningsvärden hade konstaterats,
- Länsstyrelsen hade pekat på kvarstående oklarheter kring reningsanläggningens funktion,
- prövotidsredovisningen inkom efter att beslutsförslag redan kommunicerats men före slutligt beslut, och
- verksamhetsutövaren hade redovisat att den faktiska reningseffekten inte kunnat fastställas.

Föreningen anser därför att bolaget inte har visat att den sökta ändringen uppfyller de krav som följer av 2 kap. 1–3 §§ miljöbalken. Det är inte tillräckligt att en otillåten miljöpåverkan inte har konstaterats. Verksamhetsutövaren måste också visa att de krav som följer av 2 kap. miljöbalken är uppfyllda och att erforderliga kunskaper och försiktighetsmått finns för att skydda människors hälsa och miljön.

3. Ändringens omfattning

Genom beslutet har villkor 7 ändrats så att lagring får ske av högst 60 000 ton avfall vid varje enskilt tillfälle, varav högst 5 000 ton får utgöra farligt avfall. Tidigare tillåten mängd samtidigt lagrat farligt avfall var 500 ton.
Föreningen gör inte gällande att detta automatiskt innebär ökade utsläpp eller ökat antal transporter.
Det innebär däremot en betydande förändring av den riskbild som är förknippad med verksamheten.

4. Tidslinjen för U1/U2

Av handlingarna framgår följande:

Datum	Händelse
20 augusti 2026	MPD kommunicerar beslutsförslag
21 augusti 2026	U1/U2 dateras och inkommer
26 augusti 2026	Slutligt beslut fattas

Naturskyddsför i Södertälje-Nykvarn, c/o Lars Ljungdahl, Solhemsg. 9, 15241 Södertälje sodertalje-nykvarn@naturskyddsforeningen.se

U1/U2 utgör den senast inkomna redovisningen i ärendet av verksamhetens vattenhantering, recipientpåverkan och reningsfunktion.

Föreningen gör inte gällande att MPD saknade formell möjlighet att fatta beslut. Invändningen är i stället att det måste framgå hur den nyinkomna redovisningen har beaktats vid den slutliga tillåtlighetsbedömningen.

Någon sådan analys framgår inte tydligt av beslutet.

5. Prövotidsredovisningen U1/U2

Av prövotidsredovisningen U1/U2 framgår bland annat följande om verksamhetens vattenhantering och reningsanläggning:

- någon säker reningseffekt eller reningsgrad kan inte fastställas,
- provpunkten ”Damm in” representerar inte verkligt inkommande vatten,
- den använda metodiken har begränsningar när det gäller att bedöma reningseffekten, och
- ytterligare tekniska förbättringsåtgärder har identifierats.

Föreningens invändning är inte att reningsanläggningen bevisligen fungerar dåligt. Invändningen är att dess faktiska funktion inte har kunnat fastställas med den säkerhet som bör krävas när mängden samtidigt lagrat farligt avfall ökar från 500 till 5 000 ton.

6. Överskridanden under prövotiden

Under prövotiden har det förekommit överskridanden av vissa provisoriska begränsningsvärden. Bolaget har bland annat redovisat följande halter:

- suspenderade ämnen: 130 mg/l mot begränsningsvärdet 50 mg/l,
- bly: 31 µg/l mot begränsningsvärdet 6 µg/l,
- krom: 38 µg/l mot begränsningsvärdet 15 µg/l,
- totalfosfor: 0,49 mg/l mot begränsningsvärdet 0,25 mg/l.

Uppgifterna åberopas inte som bevis för att verksamheten har orsakat en otillåten påverkan på recipienten. De visar däremot att vattenhanteringen har varit föremål för faktiska överskridanden och fortsatt förbättringsarbete.

7. Recipienten Ryssjön

Föreningen gör inte gällande att verksamheten orsakar en konstaterad otillåten försämring av Ryssjön.
Prövotidsredovisningen visar inte någon tydlig återkommande försämring av recipienten. Den visar emellertid inte heller att verksamhetsrelaterad påverkan kan uteslutas.
Recipientutredningen har begränsningar och någon säker reningseffekt eller reningsgrad har inte kunnat fastställas.

8. Lagringsutrymmen och skyddsåtgärder

Bolaget har uppgett att den befintliga tälthallen kan rymma 5 000 ton under vissa förutsättningar och att ytterligare lagringsutrymmen kan behöva tillskapas för att möjliggöra

Naturskyddsför i Södertälje-Nykvarn, c/o Lars Ljungdahl, Solhemsg. 9, 15241 Södertälje sodertalje-nykvarn@naturskyddsforeningen.se

särhållning av olika projekt och avfallstyper. Bolaget har även redovisat att ytterligare nederbördsskyddade ytor kan anläggas inom verksamhetsområdet.
Föreningen anser att det därför borde ha klarlagts tydligare hur en utökad lagring upp till 5 000 ton farligt avfall ska genomföras och hur eventuella ytterligare lagringsutrymmen ska utformas och fungera.

8A. Den förändrade konsekvensbilden har inte analyserats

Den centrala frågan är inte enbart sannolikheten för att ett utsläpp eller en störning ska uppstå. Den centrala frågan är också vilka konsekvenser en sådan händelse kan få om skyddssystemen inte fungerar som avsett.
Ändringen innebär att mängden samtidigt lagrat farligt avfall ökar från 500 ton till 5 000 ton. En sådan ökning förändrar förutsättningarna för verksamheten och innebär att konsekvenserna av en eventuell driftstörning eller annan avvikelse behöver bedömas i förhållande till den större mängden farligt avfall.
Föreningen kan inte finna att denna förändrade konsekvensbild har analyserats närmare vare sig i ansökan eller i det överklagade beslutet.
Föreningen menar att MPD:s bedömning förutsätter att de redovisade skyddsåtgärderna fungerar som avsett. Någon närmare analys av vilka konsekvenser en brist i skyddsåtgärderna skulle kunna få vid en lagring av upp till 5 000 ton farligt avfall redovisas inte.

9. Kunskaps- och försiktighetskraven

Enligt 2 kap. 1 § miljöbalken är det verksamhetsutövaren som ska visa att de förpliktelser som följer av 2 kap. miljöbalken är uppfyllda.
Av 2 kap. 2 § miljöbalken följer att verksamhetsutövaren ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.
Av 2 kap. 3 § miljöbalken följer att verksamhetsutövaren ska vidta de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.
I detta fall föreligger samtidigt:

- tiofaldig ökning av lagrat farligt avfall,
- verksamhetens vattenfrågor hade ännu inte lett till slutliga villkor,
- överskridanden av värdena i de provisoriska föreskrifterna,
- osäker reningseffekt,
- metodbegränsningar i recipientutredningen, och
- behov av möjliga framtida lagringsutrymmen.

Föreningen anser därför att bolaget inte har uppfyllt sin bevisbörda enligt 2 kap. 1 § miljöbalken. Det har inte visats att den sökta ändringen kan tillåtas med tillräcklig säkerhet med hänsyn till de kvarstående osäkerheterna beträffande vattenhantering, reningsfunktion och skydd mot spridning av föroreningar.
Föreningen anser att det saknas förutsättningar att meddela det sökta ändringstillståndet.
Av detta skäl anser föreningen att ansökan ska avslås. Endast om domstolen bedömer att dessa brister kan avhjälpas genom fortsatt handläggning bör beslutet i andra hand upphävas och återförvisas.

Naturskyddsför i Södertälje-Nykvarn, c/o Lars Ljungdahl, Solhemsg. 9, 15241 Södertälje sodertalje-nykvarn@naturskyddsforeningen.se

9A. Andrahandsyrkandet om återförvisning

Föreningen framhåller att överklagandet i första hand syftar till att den sökta ändringen inte ska tillåtas. Överklagandet bygger inte på att det är visat att ändringen kommer att orsaka en otillåten påverkan på vattenmiljön, utan på att bolaget inte har visat att ändringen kan tillåtas med den säkerhet som krävs enligt 2 kap. miljöbalken.
Om domstolen ändå bedömer att de identifierade bristerna kan avhjälpas genom fortsatt handläggning, yrkar föreningen i andra hand att beslutet upphävs och ärendet återförvisas till Miljöprövningsdelegationen för fortsatt handläggning och förnyad prövning.
Den fråga som ska bedömas är om det, vid tidpunkten för beslutet, var visat att en tiofaldig ökning av mängden samtidigt lagrat farligt avfall kunde tillåtas trots att:

- verksamhetens vattenfrågor ännu inte hade lett till slutliga villkor och den nyinkomna U1/U2-redovisningen fortfarande innehöll osäkerheter beträffande reningseffekten,
- återkommande överskridanden av provisoriska begränsningsvärden hade konstaterats,
- den faktiska reningseffekten inte hade kunnat fastställas,
- U1/U2 hade inkommit efter att beslutsförslaget kommunicerats men före beslutet, och
- den förändrade konsekvensbilden inte hade analyserats närmare.

Föreningen anser att denna fråga måste besvaras nekande.
Mot denna bakgrund yrkar föreningen att Miljöprövningsdelegationens beslut upphävs och att ansökan om ändringstillstånd avslås. Om domstolen inte finner skäl att avslå ansökan bör beslutet i andra hand upphävas och ärendet återförvisas till Miljöprövningsdelegationen för fortsatt handläggning.

Föreningens kontaktperson i detta ärende är vår remissansvarige i Nykvarn Anna Bergström, anna.bergstrom19@gmail.com , 0708-544920

Södertälje 2026-09-29

Naturskyddsföreningen i Södertälje–Nykvarn

Lars Klasén
ordf.
lars.klasen@outlook.com , 073-5638001

Naturskyddsför i Södertälje-Nykvarn, c/o Lars Ljungdahl, Solhemsg. 9, 15241 Södertälje sodertalje-nykvarn@naturskyddsforeningen.se